

Znanstveni čimbenici za svrhe kliničke evaluacije vrijednosti članova sestriinske zajednice

Scientific factors for the purposes of clinical evaluation of the value of members of the nursing community

Vičić Višnja Hudorović

Editor-in-Chief

Sestrinski glasnik/Nursing Journal, Official Journal of Croatian Nurses Association

Received June 10th 2018;

Accepted June 11th 2018;

Ključne riječi: znanstveni čimbenici • klinička evaluacija • sestriinska zajednica • etički standardi

Kratki naslov: Znanstveni čimbenici i klinička evaluacija

Keywords: scientific factors • clinical evaluation • nursing community • ethics standards

Running head: Scientific Factors and Clinical Evaluation

Please address all correspondence to: Višnja Vičić Hudorović, Croatian Nurses Association, 10000 Zagreb, Sortina 1A, Croatia • E-mail: visnja.vicic-hudorovic@skole.hr • Tel: +385-1-6550 366 • Fax: +385-1-6550 366.

Studijski programi sestriinstva sadržavaju potrebu usvajanja znanja o teorijskom i praktičnom provođenju vještina zdravstvene njege radi poboljšanja kvalitete krajnjih ishoda liječenja. Usvajanje kliničkih vještina utemeljenih na znanstvenim dokazima nužan je dio opisana procesa edukacije [1].

Danas je znanstveno verificirano kako je usvajanje kliničkih vještina zasnovanih na dokazima najznačajniji čimbenik tijekom kontinuiranog obrazovanja u znanosti o sestriinstvu [2].

Stupanj poznavanja i usvajanja praktičnih kliničkih vještina dovoljno je zastupljen u programima kontinuirane sestriinske edukacije, stoga je potrebno u programe studija sestriinstva uvrstiti usvajanje temeljnih kliničkih vještina, i to zbog boljeg razumijevanja potrebe za stalnim znanstvenim usavršavanjem tj. znanstvenim pisanjem te posljedično praktičnom uporabom teorijskoga znanja u svakodnevnoj sestriinskoj praksi [3].

Sestriinstvo je znanstvena disciplina koja se temelji na praksi, pa danas nastavni programi sestriinstva, kao i programi kontinuiranog obrazovanja koji studentima sestriinstva omogućavaju povećanje stupnja kvalitete usvojenih kliničkih vještina, sadržavaju metode usvajanja vještina provođenja recentnih metoda zdravstvene njege u svrhu poboljšanja stupnja krajnjih ishoda liječenja [4].

Usvajanje praktičnih metoda koje su zasnovane na znanstvenim dokazima jedan je od osnovnih čimbenika kojim se poboljšavaju profesionalne kompetencije apsolutenata studijskih programa sestriinstva. Nastavnici koji provode učenje praktičnih vještina studijskog programa sestriinstva u konačnici su odgovorni za njihovo usvajanje u kliničkoj praksi [5].

Stoga, za usvajanje kliničkih vještina zasnovanih na dokazima studenti moraju biti educirani o metodama koje omogućavaju povezivanje teorijski verificiranih znanstvenih vještina s kliničkom svakodnevnom praksom, moraju usvojiti znanja o uvođenju novih tehnologija u svakodnevni praktični rad, poboljšati interpersonalne komunikacijske vještine, poboljšati stupanj znanja o kliničkim prosudbama, uključiti nove djelatnike u profesiju te povećati osjećaj osobne vrijednosti u svrhu povećanja ugleda u interdisciplinarnom zdravstvenom timu. Razvoj kompetentne prakse primarni je cilj za provođenje trajnog obrazovanja u sestriinstvu. Važan je čimbenik pritom učenje o metodologiji pisanja znanstvenih radova, koji postupno povećavaju ugled sestriinstva [2].

Procjena kliničke sposobnosti i kompetencije medicinske sestre/tehničara definira se kao integrirani oblik evaluacije koji sadržava znanje, razumijevanje, rješavanje problema, tehničke vještine, stavove i etiku u sestriinstvu [6].

Procjena, kao način određivanja stupnja kliničke kompetencije, jedno je od osnovnih načela razvoja i podizanja stupnja kvalitete u obrazovanju u studijskim programima sestriinstva [7]. U kliničkoj evaluaciji potrebno je osigurati da studenti sestriinstva u kliničkim okruženjima usvoje normative profesionalnog ponašanja, poboljšaju odgovarajuću interakciju s pacijentima, umiju odrediti prioritete na temelju usvojenih znanja, steknu znanje o kliničkim metodama zasnovanim na dokazima te da pri izvršavanju svakodnevnih radnih aktivnosti primjenjuju kritičko mišljenje [8].

Posljednjih godina objavljen je znatan broj znanstvenih i stručnih radova iz područja sestriinstva koji opisuju spomenutu problematiku. Većina rezultata i zaključaka publiciranih studija znanstveno verificira postojanje subjektivnosti

pri ocjenjivanju kliničke evaluacije članova sestrinske zajednice. Relevantne znanstvene studije koje opisuju problematiku kliničke evaluacije svrsishodnosti pripadnika sestrinske zajednice iznalaze kako se problem subjektivnosti može riješiti, ali je potrebno u evaluaciju uključiti znanstveno utemeljene metode kliničke evaluacije [9], i to čimbenike koji su znanstveno verificirani.

Radi poboljšanja kvalitete u publiciranju o problematici kliničke evaluacije vrijednosti članova sestrinske zajednice u zdravstvenom timu, publicirane su preporuke međunarodnih udruga urednika znanstvenih časopisa [10, 11]:

- ispišite i pregledajte/uredite vlastiti rukopis, nakon ispisane 4 do 5 stranica;
- ako je krajnji cilj objaviti rukopis, odaberite časopis koji se bavi srodnim temama
- pročitajte posljednje objavljene sveske izabranog časopisa. U njima možete naći primjere dobrog pisanja;
- svakodnevno ažurirajte nazive datoteka koje ste predvidjeli za objavljivanje [osvježavanje datuma svaki put kada se odvojite od pisanja];
- kada koristite povratne informacije recenzenta/urednika, unesite sve izmjene u prvotni tekst;
- nemojte odgovarati na zaprimljene poruke elektronske pošte koje pozivaju na brzo objavljivanje rukopisa. Mnogo je internetskih prevaranata [predatorski časopisi], koji žele vaš novac i nude neostvariva obećanja da će rukopis biti jednostavno publiciran.

Zapamtite, da je objavljivanje dobre znanosti jednostavan proces, svi bi to mogli učiniti, a danas manje od 2% ukupne svjetske populacije publicira znanstvene radove.

Kao urednica, pokušavam učiniti čitatelja/autora sretnim. Nadalje, pokušavam pomoći novim i mladim autorima da izaberu znanstvena područja koja čitateljima mogu biti važna. To jest, prijava znanstvenog rukopisa radi publikacije ne treba biti usmjerena na zadovoljstvo urednika. Potrebno je imati na umu da se svi subjekti koji sudjeluju u uredničkom procesu bore za zadovoljavanje očekivanja čitatelja.

Literatura/References

- [1] Vičić-Hudorović V. Postupak izbora članaka za objavljivanje u časopisu *Sestrinski glasnik / Nursing Journal* 2014;19(1):3-5., DOI: 10.11608/sgnj.2014.19.001
- [2] Dunn SV, Hansford B. Undergraduate nursing students' perceptions of their clinical learning environment. *J Adv Nurs*. 1997;25:1299-306.
- [3] Sundstrom H. Manitoba: University of Manitoba Winnipeg; 2000. The characteristics of effective clinical teachers in baccalaureate nursing programs.
- [4] Nicol M, Freeth D. Assessment of clinical skills: A new approach to an old problem. *Nurse Educ Today*. 1998;18:601-9.
- [5] Vičić-Hudorović V, Zidarić M. Sestrinski glasnik – Nov pristup znanjima sestrinske specijalnosti. *Nursing Journal – A new approach to knowledge of nursing specialties*. *Sestrinski glasnik/Nursing Journal*. 2012;17 (1):69-73.
- [6] Becker MK, Neuwirth JM. Teaching strategy to maximize clinical experience with beginning nursing students. *J Nurs Educ*. 2002;41:89-91.
- [7] Papp I, Markkanen M, Von Bonsdorff M. Clinical environment as a learning environment: Student nurses' perceptions concerning clinical learning experiences. *Nurse Educ Today*. 2003;23:262-8.
- [8] Hanley E, Higgins A. Assessment of practice in intensive care: Students' perceptions of a clinical competence assessment tool. *Intensive Crit Care Nurs*. 2005;21:276-83.
- [9] Wallace B. Practical issues of student assessment. *Nurs Stand*. 2003;17:33-6.
- [10] Khosravi S, Pazargadi M, Ashktorab T. Nursing Students' viewpoints on challenges of student assessment in clinical Settings: A Qualitative Study. *Iran J Educ Med*. 2010;11:736-48.
- [11] Chambers MA. Some issues in the assessment of clinical practice: A review of the literature Blackwell Science Ltd. *J Clin Nurs*. 1998;7:201-8.